

SPRÁVA O STAVE SPOLOČENSTVA URBÁR MARTIN, p. s.

Vážení podielníci, vážené dámy, vážení páni!

Dovoľte, aby som vám v mene výboru Urbáru Martin, p. s., predložil túto správu.

Hneď v úvode by som vás rád v našom mene privítal na dnešnom riadnom zhromaždení a všetkým nám poprial pekný deň. Verím, že naše rokovanie bude plodné a plné optimistických výhľadov do budúcnosti.

Možno si to mnohí z nás ani neuvedomili, ale pred pár mesiacmi sme vstúpili do posledného, piateho a zároveň volebného roka aktuálneho funkčného obdobia volených orgánov nášho spoločenstva. Pri takejto príležitosti sa zvyčajne rekapitulujú dosiahnuté výsledky, ale taktiež vytyčujú hlavné smery či úlohy pre obdobia nasledujúce.

Stručnú rekapituláciu našej činnosti a hlavné úlohy pre obdobia nasledujúce by sme chceli rozdeliť na tieto časti :

- Hospodárska činnosť, vlastné investície a projekty PPA (PPA – poľnohospodárska platobná agentúra)
- Personálne otázky a organizácia práce
- Naša budúcnosť

HOSPODÁRSKA ČINNOSŤ

Uplynulé hospodárske obdobie sa začalo veľmi dôležitou zmenou, ktorá zásadným spôsobom mení spôsob hospodárenia s majetkom spoločenstva.

Na prelome funkčných období (2021/2022) sa naše spoločenstvo veľmi rýchlo mení zo správcu a hospodára s lesným majetkom na klasický hospodársky subjekt v plnom rozsahu činností, t. j. výroba – obchod – služby. Túto zmenu vyvolali výrazné zmeny na trhu s drevom, viac či menej vyvolané veľkou kôrovcovou/suchárovou kalamitou, ako aj nutná potreba diverzifikovať naše činnosti.

Za roky 2021- 2024 sme neplánovane vyťažili a v podstate aj predali takmer 112 tis. m³ (predpoklad pre r. 2025 – 19 tis. m³) čo je pri plánovanej ročnej ťažbe 21 000 m³ celkové prekročenie takmer o 28 tis. m³. Toto prekročenie ťažieb je v objeme plánovaných ťažieb na takmer 1,5 roka! Takéto neplánované, kalamitou spôsobené prekročenie plánovaného objemu ťažby dreva bude mať v budúcnosti za následok adekvátne znižovanie ročných ťažieb (aj tržieb) vo vzťahu k 10-ročnému plánu starostlivosti o les. Dnes sme v jeho štvrtom roku.

Veľký objem ťažieb logicky zanechal aj veľké odlesnené plochy, ktoré sú častým predmetom neobjektívnej kritiky neodbornej verejnosti. Rozsiahle odlesnené plochy kladú nielen zvýšené nároky na organizáciu a objem prác, ale hlavne zásadne ovplyvňujú výšku nákladov na následné pestovné práce. Uhadzovanie holín, vyžínanie, sadenie, ochrana plôch pred ohrýzaním zverou a následné výchovné zásahy sú pri dnešných cenách materiálov , ale najmä ľudskej práce finančne veľmi náročné. Výšku týchto nákladov treba vnímať v kontexte s tržbami, aby sme správne chápali hospodársky výsledok ako taký. Tu treba podotknúť, že tieto náklady nie

sú jednorazové a nekončia sa sadením. Práve naopak, je to súbor nákladov budúcich období, čo si bežná laická verejnosť neuvedomuje, keď nás posudzuje ako likvidátorov lesov, ktorí myslia len na absolútne zisky z predaja dreva. V tejto súvislosti je pojem „hospodársky les“ stále veľkou neznámou...

Pre lepšiu predstavivosť uvedieme stručnú štatistiku pestovateľskej činnosti v uplynulom období:

Za roky 2021 – 2024 sme v rámci obnovy lesa vysadili 568 tis. ks sadeníc (v r. 2024 cca 204 tis. ks sadeníc na ploche 50,40 ha !), čo celkovo predstavuje plochu približne 134 ha mladého lesa. V roku 2024 bolo prijatých takmer 32 ha holín, určených na obnovu lesa ,t.j. prvé zalesnenie.

Proti burine sme ochránili vyžínaním 399,36 ha (v r. 2024, 125,5 ha) a proti ohrýzaniu zverou sme ochránili približne 265,88 ha (v r. 2024 59,22 ha) mladého lesa.

V uplynulom období (2024) sa nám podaril unikát: vybudovali sme 7 oplôtkov pre pestovanie mladého lesa ako ochranu proti ohrýzaniu zverou s celkovou plochou 2,19 ha a celkovo sme za dva roky vybudovali 10 oplôtkov o celkovej výmere 4,2 ha .

Prečistky sme vykonali na ploche 236,57 ha (v r. 2024 , 127,78 ha) a plecie ruby sme vykonali na ploche 71,73 ha (v r. 2024, 3,05 ha).

Takýto, historicky najväčší objem pestovných prác bol a je možný aj vďaka finančným zdrojom čerpaným cez projekty PPA. Práve na základe výzvy PPA sme vypracovali a úspešne podali dva projekty pre pestovnú oblasť v celkovom objeme 436 880,34 € . Doba trvania projektov je 2 a ½ , resp. 1 a ¾ roka. Tieto zdroje nám pokryjú približne 40 až 50 % preukázaných nákladov na uvedenú činnosť v závislosti od jej druhu. Za úspešným schválením týchto projektov je práca našich kolegov, ktorí ich vypracovali a dané úlohy postupne realizujú. Je to naozaj kus dobrej roboty, za ktorú im chceme poďakovať.

V stredisku palivového dreva sme v rokoch 2021 – 2024 vyrobili a predali 6 255 paliet palivového dreva , výhľad na rok 2025 je 1 500 ks. Za posledné krátke obdobie v regióne Turca začali aj iné subjekty produkovať kálané palivové drevo, čím nám pribudla silná konkurencia. Naším krátkodobým cieľom je stabilizovať produkciu na úrovni 1500 paliet a, samozrejme, hľadať ďalšie možnosti odbytu, najmä mimo nášho regiónu. Akákoľvek pomoc aj z vašej strany je vítaná. Pracovisko výroby palivového dreva je dobudované a skolaudované.

V rámci výziev PPA sme vypracovali aj úspešný projekt na vybudovanie (osadenie v teréne) 82 ks betónových odrážok (prefabrikovaných odvodňovacích žľabov, každý s dĺžkou 5 m), ktoré nám v teréne zadržia tak potrebnú vodu a pred vymývaním ochránia naše lesné cesty. Celkový objem vysúťažených prác je 85 559,32 €. Nenávratný finančný príspevok z PPA pokryje 100 % týchto nákladov . Výstavba sa začína koncom tejto zimy a dielo musí byť odovzdané do konca 6/2025. Tento projekt budeme realizovať na všetkých lesných úsekoch.

Zo zdrojov PPA budeme tiež realizovať nákup novej techniky, ktorú plánujeme obstaráť v celkovej hodnote 370 080 €, s nenávratným finančným príspevkom PPA v objeme 185 000 €, čo činí 50 % hodnoty. PPA máme schválený nákup:

- 1 ks výkonného traktora
- 1 ks vývozného súpravy na odvoz vyťaženého dreva vo výrezoch
- 2 ks motorových píl na ťažbu
- 2 ks automobilov pick-up

Časť nákladov na spoluúčasť v tomto projekte chceme kryť z predaja starej, už nepotrebnéj techniky (traktor s príslušenstvom, vývozka a iné).

Zvýšená nútená – kalamitná ťažba a vcelku priaznivé ceny dreva boli vítaným zdrojom finanč-

ných prostriedkov, ktoré pomohli naštartovať dôležité vlastné projekty, ako sú:

- zásadné prebudovanie našej lesnej škôlky (obstaranie a výstavba fóliovníka), prebieha,
- rekonštrukcia chaty na Martinských holiach, v štádiu povoľovania stavby,
- oprava najmä ubytovacej časti nášho sídla , ukončené,
- vybudovanie vlastnej vodovodnej, elektrickej a dátovej prípojky na chatu Na Flochu na Martinských holiach (cca 500 m), ukončené,
- oprava domu na Lázkach (terénne úpravy, nové ústredné kúrenie), ukončené,
- dobudovanie strediska palivového dreva, skolaudované,
- opravy lesných ciest, priebežne sa robí,
- vypracovanie urbanistických štúdií pre lokality Osikovo a Nebíčko (budúce prenájmy pozemkov na výstavbu rekreačných objektov), v procese schvaľovania UHA mesta MT,
- vybudovanie verejnej (platenej) odstavnej plochy pred vstupom do nášho areálu, ukončené, a iné.

Osobitnou kapitolou v našom hospodárení sú priznané finančné náhrady za obmedzenie bežného hospodárenia v lesoch na LÚ 3 Kantor vo výške 257 tis. EUR, ktorých vyplácanie bude rozdelené na obdobie 10 rokov, za roky 2022 a 2023 prostriedky už boli na náš účet poukázané. Nasleduje príprava podkladov za LÚ 1 Bystrička a LÚ 2 Javorná. Veríme, že bude úspešná, a tak budeme aspoň čiastočne odškodnení za obmedzovanie hospodárskej činnosti z titulu ochrany prírody.

PERSONÁLNE OTÁZKY, ORGANIZÁCIA PRÁCE

Táto oblasť je minimálne taká dôležitá ako ostatné hospodárske činnosti. Bez správneho a súdržného teamu nemôžeme realizovať také náročné pestovateľské, ale aj mimoprodukčné úlohy. Do našich radov sme prijali novú mladú posilu v oblasti lesníckej. Budúci lesný inžinier a OLH sa už začlenil do lesníckeho kolektívu a jednou z jeho hlavných úloh bude viditeľne posilniť odborné lesnícke kontrolné činnosti, kde máme ešte stále značné rezervy. Personálne výzvy nás čakajú v škôlke, kde budeme o pár mesiacov spúšťať do značnej miery automatizované pestovanie sadeníc. Tento odklon od klasického pestovania si vyžiada iný, miestami až vedecký prístup (hnojenie, chemická ochrana, príprava pôdy) k práci a my veríme, že to naši kolegovia zvládnu. Zatiaľ nič nenasvedčuje, že by to tak nemalo byť. Aj z dôvodu realizácie PPA projektov sú a naďalej budú kladené zvýšené nároky na evidenčnú činnosť lesníckej výroby, čo si vyžiadalo a bude vyžadovať preškolenie našich pracovníkov. Dnešná evidencia, najmä ťažby a pohybu dreva, je už elektronická, čo uľahčuje evidenciu v reálnom čase a jej spätnú kontrolu. Veľmi kladne môžeme hodnotiť aj prácu našich zamestnancov – kolegov v oblasti obchodu a evidencie. Správna organizácia dodávateľských aj odberateľských súťaží, ale aj udržiavanie korektných odberateľsko-dodávateľských vzťahov je na vysokej profesionálnej úrovni. Aj evidencia podielov a práve prebiehajúca revízia nájomných vzťahov je u nás v tých správnych rukách. V týchto oblastiach neuvažujeme so žiadnymi personálnymi zmenami. Zmeny však nastali v organizácii ubytovania pre verejnosť v sídle nášho spoločenstva, ako aj vo výbere poplatkov za využitie našej odstavnej plochy pred vstupom do nášho areálu. Objem týchto činností stúpa a tržby tiež, čo nás teší.

Budúcemu výboru chceme navrhnúť delbu činností a zodpovedností jednotlivých členov za oblasť: ekonomiky, lesníckej činnosti, obchodu a správy majetku. Určitý stupeň špecializácie jednotlivých členov výboru musí skvalitniť proces riadenia, rozhodovania a najmä kontroly výborom ako takým.

NAŠA BUDÚCNOSŤ

Mnohé z toho, čo nás čaká v nasledujúcich obdobiach, je už spomenuté v tejto správe, a tak to zhrnieme len heslovite:

- výrazne posilniť kontrolnú činnosť lesníckej výroby na všetkých úrovniach,
- realizovať PPA projekty v pestovateľskej činnosti, budovanie odrážok a obnova techniky,
- dokončiť výstavbu fóliovníka a naštartovať pestovateľskú činnosť v škôlke,
- vysúťažiť a realizovať rekonštrukciu chaty na Martinských holiach,
- zabezpečiť finančné zdroje na rekonštrukciu chaty v Kantorskej doline,
- dokončiť urbanistické štúdie Osikova a Nebíčka na Stráňach,
- dobudovať ďalšiu platenú odstavnú plochu pri tzv. investičke (Stráne),
- systematizovať evidenciu nájmov a zmien v registri majiteľov podielov.

Z dlhodobého hľadiska, permanentné úlohy:

- regulovať úmyselné – obnovné ťažby maximálne na plánované objemy s dôrazom na zachovanie zdravých zásob drevnej hmoty pre budúce obdobia či generácie,
- pozorne sledovať činnosť rôznych ochranných organizácií pri ich snahách o neustále redukovanie plôch hospodárskych lesov či obmedzovanie hospodárskych činností,
- dôrazne žiadať o finančné náhrady za obmedzovanie hospodárskej činnosti z titulu ochrany prírody,
- naďalej vyvíjať akúkoľvek činnosť zameranú na aktívne zapojenie našich podielnikov do života nášho spoločenstva.

VOLBY 2025

Nemenej dôležitou časťou našej správy sú informácie o pripravovaných voľbách do orgánov spoločenstva na konci tohoto roku.

Do tohto volebného obdobia sme vstúpili až v decembri 2020 voľbami orgánov nášho spoločenstva. Z toho vyplýva, že toto päťročné funkčné obdobie by sa malo končiť v decembri 2025. Určite si spomínate, že sme v hneď úvode zaviedli pravidlo, na základe ktorého zhromaždenia spoločenstva organizujeme v úvode daného roka, aby sme v reálnom čase schvaľovali také dôležité dokumenty, ako je účtovná závierka, plán práce, investičné zámery a iné. V tomto trende chceme pokračovať, ale zároveň aktuálne funkčné obdobie neskrátiť takmer o jeden rok. To by sa stalo, keby sme aj voľby do orgánov organizovali v tomto termíne, t. j. v úvode apríla 2025 a nie v decembri 2025. Keďže zákon umožňuje organizovať aj viac ako jedno zhromaždenie v roku, rozhodli sme sa, že voľby do orgánov spoločenstva vykonáme samostatným korešpondenčným zhromaždením v závere tohto roka. Tým neskrátíme funkčné obdobie volených orgánov a neporušíme zákon č. 97/2013 Z. z. o pozemkových spoločenstvách či naše interné pravidlá. Takto odporúčame postupovať aj v budúcnosti.

Ďalšou veľmi dôležitou zmenou je voľba predsedu spoločenstva. V zákone č. 97/2013 Z. z. o pozemkových spoločenstvách je v § 16, bod 3 uvedené:

„... predsedu spoločenstva volí výbor zo svojich členov, ak nie je v zmluve o spoločenstve alebo v stanovách ustanovené inak.“ Nami navrhovaná zmena je síce v súlade so zákonom,

ale v tomto našom prípade / aktuálnom návrhu je v rozpore s platnými internými predpismi. Doposiaľ v našej Zmluve o spoločenstve je upravené, že predsedu a 4 členov výboru priamou voľbou volí Zhromaždenie.

Na základe uvedeného navrhujeme, aby zhromaždenie po novom volilo 5 členov výboru spoločenstva a ten si následne už sám zo zvolených členov zvolí predsedu výboru, t. j. zároveň aj predsedu spoločenstva. Tým, že výbor predsedu zo svojich radov volí, tak ho môže aj odvolávať, resp. meniť bez nutnosti zvolávania ďalšieho zhromaždenia či zhromaždení, čo je jedným z najdôležitejších dôvodov, aj ekonomických, pre návrh takejto zmeny voľby predsedu. Takáto zmena však musí byť schválená zhromaždením. Táto nami navrhovaná zmena sa však netýka voľby predsedu podielnikov združených v SBU, I.h., ten bude aj naďalej volený priamou voľbou na Valnom zhromaždení SBU, I.h.. Takto bude zabezpečená aj vyváženosť princípov hlasovania, kompetencii a vzájomnej kontroly pri rozhodovacej a riadiacej činnosti štatutárov spoločenstiev.

Detailné vysvetlenie tohto návrhu nájdete v samostatnom Dokumente č. 8, ktorý je súčasťou oficiálneho programu nášho zhromaždenia a jeho schválenie podlieha hlasovaniu. Je nutné ešte poznamenať, že v súvislosti s uvedenými zmenami sa navrhuje zosúladiť aj volebné obdobia oboch spoločenstiev (UMT,p.s. a SBU,I.h.)

POĎAKOVANIE

Vážené dámy,
vážení páni!

V tomto volebnom období sa takto oficiálne stretávame poslednýkrát. V tejto správe sme sa pokúsili objektívne zhodnotiť našu činnosť za uplynulé obdobie a chceme, aby ste si aj vy urobili vlastný obraz o našej práci a jej výsledkoch. Ak sa nám to podarilo, sme radi, ak nie, využite v diskusii čas na otázky, doplnky či odporúčania, ktoré pomôžu skvalitniť našu prácu či vzájomnú komunikáciu.

Pri tejto poslednej príležitosti nám dovoľte, aby sme aj takouto formou poďakovali našim kmeňovým aj zmluvným zamestnancom:

p. Jozefovi Sekerášovi zodpovednému za oblasť obchodu, ale aj bežnú operatívnu, Ing. Igorovi Blihárovi zodpovednému za oblasť lesníctva a tvorby aj PPA projektov, p. Milanovi Labdovi a Ing. Martinovi Synákovi, našim zodpovedným OLH – horárom, p. Milade Zibolenovej zodpovednej za ekonomickú a personálnu agendu a p. Mariánovi Fojtíkovi nášmu lesníckemu adjunktovi. Vďaka patrí aj všetkým kolegom, kolegyniam, ale aj sezónnym pracovníkom, ktorí sa podieľajú na bežných každodenných činnostiach pri správe a údržbe majetku, pestovaní sadeníc v škôlke či pestovateľskej činnosti v teréne. Určite chceme poďakovať aj našim externým partnerom, bez ktorých by sme tak náročné úlohy nemohli realizovať.

Naše poďakovanie patrí aj kolegom v dozornej rade (DR) Bc. Martinovi Malekovi, predsedovi DR, Ing. Marekovi Vevericovi a p. Petrovi Chmúrnemu, členom dozornej rady. Tak, ako som to už viackrát v minulosti spomínal, konečne máme dozornú radu, ktorej činnosť je jednoznačne hmatateľná či citelná a kvalitatívne posúva našu prácu na vyššiu úroveň. Už len z titulu činnosti DR náš vzťah nebol vždy idylický, ale oceňujeme, že bol korektný a vzájomne rešpektovaný. Tak to má byť. Páni, prajeme vám všetko dobré.

Takmer v samotnom závere mi, ako predsedovi výboru UMT, p. s., a predsedovi nášho spoločenstva dovoľte, aby som skutočne úprimne za prácu poďakoval mojim kolegom a určite priateľom vo výbore SBU, I. h.,

Ing. Jánovi Buchancovi, predsedovi výboru, MVDr. Jánovi Varinskému a Ing. Radoslavovi Hruškovi, členom výboru, a v revíznej komisii predsedníčke p. Janke Hlavajovej a Martinovi Malekovi Bc., členovi revíznej komisie SBU, I. h. Priatelia, naša spolupráca mi bola naozaj veľkým potešením, ale aj poučením, ďakujem vám.

Veľké poďakovanie patrí mojim „spolubojovníkom“, kolegom a priateľom vo výbore UMT, p. s., JUDr. Igorovi Steindlovi, MVDr. Jánovi Varinskému, Ing. Jánovi Buchancovi a Ing. Braňovi Bellovi. Priatelia, ani neviem, ako vám poďakovať. Urobili sme kus dobrej roboty, ktorú možno niekto raz ocení. Vybudovali sme si pevné vzťahy, ktoré boli našou známou a rešpektovanou vizitkou. Vzajomne sme sa povzbudzovali či v zložitých situáciách podržali. Niekto si možno povie: No a čo ? No, nie je to také bežné, stačí sledovať dianie okolo nás... Poviem to tak chlapsky a na rovinu: Priatelia, s vami ma to naozaj bavilo a ako predseda som na tento team hrdý a pyšný zároveň. Nikdy v živote som niečo také nezažil.

Veľmi ma teší, že ste pri našich často aj nekonečných diskusiách prejavili záujem aj naďalej pracovať vo výboroch, a tak sa podieľať na rozvoji nášho spoločenstva. Priznám sa, že aj ja mám tiež ten pocit. Veľa sme toho spoločne rozbehli a určite by sme chceli vidieť aj ďalšie pekné výsledky.

To však už až tak od nás nezáleží. Rozhodnú naši podielníci v nasledujúcich voľbách už koncom tohto roka.

Priatelia, ešte raz vám ďakujem a vám, ako aj vašim rodinám či blízkym, za seba, ale určite aj za našich podielnikov prajem pevné zdravie a stály optimizmus.

Vážení podielníci,

dovoľte nám, aby sme vám poďakovali za podporu a vieru v naše schopnosti či sily pri výkone nášho mandátu. Bez vašej podpory by naša práca nemala zmysel a veríme, že sme vás nesklamali. Možno nebolo vždy všetko v súlade s vašimi predstavami, ale to pri šesťstočlennom kolektíve asi ani nie je možné. Aj vám a vašim blízkym prajeme všetko len to najlepšie a veríme, že sa ešte veľa rokov budeme stretávať pri aktivitách nášho spoločenstva. Na to sa naozaj tešíme.

Ďakujeme za pozornosť.

v Martine, dňa 5. marca 2025

Ing. Vladimír Švehla
Ing. Branislav Bella
Ing. Ján Buchanec
JUDr. Igor Steindl
MVDr. Ján Varinský

Ing. Vladimír Švehla
predseda spoločenstva

Výbor Urbáru Martin, pozemkové
spoločenstvo

